

Addicció

Carles Mallol

Addicció. He buscat una paraula, he buscat una frase, he buscat entre el que tenia al cap d'aquells primers anys i m'he adonat que ja en fa molts. El temps passa molt de pressa, deu anys han passat molt de pressa, molt més de pressa que el meu primer dia a l'Obrador de la Sala Beckett. L'explico per justificar la paraula que he triat, la primera paraula d'aquest article. L'explicaré, també, per entendre què em passava pel cap aquell primer dia i el que m'hi ha anat passant aquests deu anys que he seguit vinculat a l'Obrador. Que no sigui per falta d'explicacions.

Posem que la meva primera classe a l'Obrador començava a les sis de la tarda. De fet no ho recordo exactament. Posem, també, que tot plegat venia a ser una cosa així com ara:

«TEMPS: Contemporani. ESPAI: Aquí. PERSONATGES: Deu alumnes i un autor». Fa deu anys escrivíem molt així, amb aquest tipus d'acotacions inicials. Jo escrivia molt així, però tot canvia, i l'Obrador en té part de culpa. Fa deu anys no tenia ni idea que les meves acotacions d'ara acabarien sent més aviat: «L'Àlex entra a l'habitació de la seva germana. O potser no.» No em feu explicar què vull dir amb l'«O potser no», que no tinc prou paraules.

Però m'estic embolant (i embolicant). Els jocs formals (vaig passar la meva addicció en aquest sentit també) estan posseint fins i tot aquest article i em fan perdre el fil. El meu primer dia a l'Obrador. Corro pels carrers de Barcelona, faig tard, jo no faig mai tard enlloc, com puc estar fent tard a la Sala

Beckett el meu primer dia?, he arribat a Barcelona no fa ni un any i la Sala Beckett per a mi ho és tot, vull posar els peus a la Sala Beckett, vull escriure a la Sala Beckett, vull estrenar a la Sala Beckett... i arribo tard a la Sala Beckett. No només hi arribo tard, sinó que plou a Barcelona (una premonició: coincidiríem amb en Pau en algun curs de la Beckett), plou molt, i rellesco, segur que em foto de lloros en algun moment (si no va ser així, m'ho invento, que per alguna cosa he triat aquesta feina), però sobretot em mullo, moltíssim, i arribo a la Sala Beckett degotant, tard, i la gent no em mira amb especial il·lusió, sinó amb aquella mirada d'«aquest ja havia de fer el número». Vaig aguantar tota la classe amb una bassa d'aigua prou simbòlica sota els peus (la primera obra que estrenaria a la Beckett es va dir *Molta aigua*). Vaig pensar que si era allà, si vaig aguantar el tipus d'aquella manera, no podia ser més que per una qüestió que anava molt més enllà de les ganes de formar-me. Tot plegat havia de tenir més a veure amb l'addicció.

Després de la pluja (nova premonició: Sergi Belbel va ser el meu segon

professor, si no m'equivoco), va començar un any farcit amb tres cursos. La màquina ja estava en marxa i es tornava imparabile. Després d'aquest primer any, en vindria un segon amb tres cursos més. I el tercer any ja no sabia viure sense la Sala Beckett. Addicció. Paro un moment. Algú podria pensar que si parlo d'uns cursos de formació teatral com a simple addicció, i després de l'anècdota patètica del meu primer dia, és perquè aquella època només era una manera d'omplir un buit personal. Però ja us dic ara que no. No recordo cap buit personal (almenys que pugui explicar aquí) i l'Obrador de la Sala Beckett (la veritat és que no tinc clar que al principi, quan fèiem classes en aquell petit magatzem, ja es digués Obrador) no era cap esplai. Al contrari, tinc l'absoluta certesa que per molt que ens divertia, per molt que implicava una nova activitat social, tots érem allà amb una absoluta voluntat professionalitzadora. La mateixa que tenien els creadors de l'Obrador, els seus organitzadors. I això s'agraeix. Poder gaudir d'una addicció de manera professional s'agraeix. Escriure teatre no mata, per tant, pot haver-hi

res millor que aferrar-se a una oferta imparabile de professors, de cursos, de maneres diferents d'entendre el fet d'escriure?

Per poder-te enganxar a qualsevol cosa, és evident que «la cosa» ha de tenir els ingredients claus. L'Obrador no és cap «cosa», o en tot cas és més que una «cosa», però des dels inicis tenia els ingredients necessaris. Per exemple, la progressió temporal era clara i coherent: l'alumne comença amb cursos d'iniciació al teatre. Cadascun intenta abordar una vessant diferent de l'escriptura dramàtica en la seva essència. Des d'una perspectiva més estructural (Sanchis Sinistera) fins a una part més lúdica (Belbel), treballant la qüestió del llenguatge personal (David Plana) o la relació del teatre amb la creació d'expectatives (Carles Batlle)... No cal fer la llista de cadascun dels autors que impartien els cursos, primer perquè potser no estan d'acord amb el concepte que he triat per resumir el seu curs i segon perquè en el fons no preten fer una anàlisi del programa de l'Obrador, sinó que la meva intenció era arribar aquí. A aquest punt.

Els professors que vaig tenir a l'Obrador eren autors, autors en actiu, tots ells, autors inquietos que segurament impartien les classes no només per guanyar-se la vida, sinó perquè nosaltres, els alumnes, els trastoquésim els esquemes. Potser sona estrany, però això ho tinc clar després de deu anys vinculat a l'Obrador de la Beckett. La relació professor-alumne no és en cap cas unidireccional, o no ho ha de ser. Com a autors, com a creadors, no podem viure en un equilibri constant. Necessitem que se'ns trasbalsi, i crec que aquesta és una de les principals funcions i un dels principals encerts de l'Obrador. No és un lloc on es busqui l'equilibri, on es busqui que tot encaixi. Des de la mateixa Sala, el teatre pel qual s'aposta és un teatre de risc, que es mou a la corda fluixa. I aquest esperit, aquest impuls per transmetre que el teatre és viu i que no es pot forçar el fet d'encaixar en uns determinats esquemes, es veu recolzat pel gran allau d'autors-professors als quals podíem accedir. I en aquest allau és evident que, si apostem per un desequilibri controlat, a vegades els continguts dels cursos poden navegar i pot ser

que t'adonis que, dins d'aquesta addició, a vegades hauries d'intentar deixar-ho. Per què faig tants cursos? Em podria quedar a casa i escriure...

I és que després dels primers cursos d'iniciació, l'Obrador va començar a apostar per convidar autors internacionals a impartir una sèrie de seminaris especialitzats. Vam estar amb Martin Crimp, amb Schimmelpfennig, amb Handl Klaus, i amb molts altres que han anat venint i que finalment han constituït el que ara és l'Obrador d'Estiu en majúscules. Aquests seminaris ens obrien la mirada, ens motivaven. Poder conèixer i parlar i entendre l'autor de *La dona d'abans* em va posar nerviós des del dia que vaig pagar la matrícula. Però les expectatives algun cop es veien frustrades. I no parlo d'aquest autor en concret. De sobte, en aquests seminaris t'adonaves que, malgrat defensar fins al final el valor de poder rebre classes d'autors en actiu, sempre és necessària una mica de mà dreta en la faceta docent. Molts d'ells no trobaven el vincle necessari amb l'alumne, simplement s'exposaven com a figures importants en el pano-

rama del moment. La solució per evitar que l'Obrador navegues massa en aquest sentit passava per decidir que aquests autors impartissin tallers més participatius, amb actors, directors i autors, o simplement classes magistrals, més que no seminaris tan llargs que se'ls escapaven de les mans. I així ho han anat fent.

Malgrat aquests forats negres que a vegades podies trobar en algun curs de l'Obrador, hi havia un element que era present en tots. Crec que també és el que té més valor i el que dona més sentit a tot plegat: la possibilitat de crear complicitats. Les relacions, conèixer la feina dels companys, tenir la possibilitat de crear vincles, de crear projectes entre els alumnes, entre els alumnes i els professors, entre els alumnes i la sala. La porta sempre estava (i està) oberta i això és el que dona sentit a un centre de formació en dramaturgia (i direcció i il·luminació i més). Poder estar en actiu, poder portar a terme els teus projectes teatrals (per caòtics que siguin, per desequilibrats que neixin) sota la guia, gens castradora (al contrari) de diferents autors-professors. Com tam-